

TIEDOTE KEVÄTKOKOUKSELLE ESITETTÄVÄSTÄ PEVISA MUUTOSEHDOTUKSESTA KOSKIEN JALOSTUKSEEN KÄYTETTÄVIEN KOIRIEN KÄYTTÖEHTOA LONKKANIVELTEN KOHDALTA

Jalostustoimikunta on tehnyt kevätkokoukseen muutosehdotuksen Pevisaan, jonka Saksanpaimenkoiraliiton hallitus on hyväksynyt.

Muutos tulisi voimaan heti (jos kevätkokous näin päättää) kun Kennelliitto omissa instansseissaan saa asian vietyä läpi. Ehdotus on jo nyt tarkistettu Kennelliitossa, Päivi Rantasalon ja Kirsi Sainion toimesta.

MUUTOSEHDOTUS

Voimassa olevaan jalostukseen käytön ehtoon (indeksiehto: vanhempien yhteenlaskettu indeksien keskiarvo vähintään 101) **lisätään toinen vaihtoehto, joka perustuu siitokseen käytettävän yksilön omaan lonkkalausuntoon.**

LISÄYSEITYS: Lonkkaniveldysplasian asteet A-C ovat sallittuja jalostukseen, rajoitteella että C-lonkkaisen yksilön saa yhdistää ainoastaan A-lonkkaiseen yksilöön.

TAUSTAA:

Aikajana tälle jalostustoimikunnan esitykselle on yksiselitteisesti liiton omat säännöt. Usean kasvattajan allekirjoittama kirjallinen 31.12.2015 liitolle toimitettu pyyntö (jäsenaloite), missä pyydetään toimenpiteitä Pevisaan liittyvien ehtojen muuttamiseksi ja tarkastamiseksi, sekä lonkkaindeksin laskennan tarkastamisesta. Kennelliitto, hallitus ja jalostustoimikunta ovat ryhtyneet toimenpiteisiin tilanteen selvittämiseksi. Pevisaan tehtävät muutokset tehdään aikaisemman käytännön mukaan yleiskokouksessa.

Indeksit ovat puhuttaneet kasvattajia monta vuotta. Asia ei millään muotoa ole uusi ja tiedostamaton. Useampi kasvattaja on vuosien varrella ollut asian tiimoilta yhteydessä myös Kennelliittoon.

Jalostustoimikunnan tavoitteena ei ole luopua indeksien laskennasta. Vastuulliset kasvattajat ymmärtävät, että indeksit ovat erittäin hyvä apuväline yhdistelmiä suunniteltaessa, ja käyttävät tietoa hyväkseen. Mutta nyt indeksit määrittelevät monelle yhdistelmän.

Monena vuonna on esim. kasvattajapäivillä paneeleissa ja keskusteluissa ollut kritiikin kohteena indeksit (keskustelupalstoilla on asia tuotu esiin ”esim:18.2.2015 Lukkari, PEVISA REMONTTIIN”) , jossa mietitty onko indeksi ainoa oikea mittari ja mitä niille voitaisiin tehdä.

Lonkkaindeksin hyvä puoli on se, että siinä huomioidaan jälkeläisten vaikutus siitoseläimen indeksin muodostumisessa. Sen suuri puute on sen luotettavuusaste. Indeksit lasketaan kuvatuista koirista, mikä on valikoitu eikä sattumanvarainen otos. Otos ei edusta koko saksanpaimenkoirapopulaatiota. Kuvaamattomia koiria ei luotettavuuslaskennassa huomioida millään tavalla. Valikoitu otos johtaa indeksin vääristymään ”joko tahalliseen tai tahattomaan manipulointiin”. Koiria välikuvataan paljon. Jos lonkkavian ennustettavuus on selvä, ei ehkä kannata uhrata lisää rahaa virallisiin kuviin ja koira jätetään kuvaamatta. Syynä voi olla myös tietoinen valinta. Yksi sairass yksilö heikentää todella paljon paitsi kyseisen yksilön, niin myös sen lähisukulaisten lonkkaindeksiä. Asiaa voisi auttaa arvosteluasteikon kertoimien tarkistus tai jos indeksit voitaisiin laskea suuremmasta koiramäärästä.

On tärkeää, että kasvattajille annetaan mahdollisuus oman koiransa ja sen taustojen sekä pentuesisarusten tulokset tuntien vältellä karikkoja ja valita siitokseen yksilöarvostelun pohjalta siitosyksilönsä. Tulokset kyllä

näkyvät sitten myöhemmin tässäkin indeksilaskentatavassa ja kennelliiton pentueittain julkaistavissa kuvaustuloksissa.

Ainoastaan indeksin pohjalla jalostaminen on aiheuttanut monistakin syistä kasvattajille ongelmia. Osalle kasvattajia se kaventaa huomattavasti yhdistelmien valintamahdollisuuksia.

On tuotu esiin huoli, että ensimmäisenä joutuu linjasta riippumatta miettimään, mikä on partnerin indeksi, vaikka koira on terve fenotyyppiltään (A-C). Joissakin tapauksissa joutuu tinkimään muista tärkeistä ominaisuuksista, koska indeksit rajoittavat halutun yhdistelmän tekemistä.

Järjestelmä koetaan toisinaan hitaaksi, tapauksissa missä koira on kuvattu terveeksi (A-C) ja juoksu alkaakin oletettua aikaisemmin eikä indeksejä ei ole vielä laskettu jolloin ”säätöjen” mukaan astutusta ei voi tehdä.

Ongelmia on myös sekä tuonti- että ulkomailla astutettujen koirien indekseissä. Suomessa sama koskee vielä näiden koirien jälkeläisiä, joille muodostuu jostain syystä ”vääristynyt” indeksi, minkä ”korjaantumiseen” menee joissain tapauksissa useampia vuosia, jolloin koira ei enää ole jalostusiässä, tai ne on hylätty jalostuksesta, koska niillä on huonot lähtöindeksit, vaikka ne voivat polveutua ”terveestä” kuvatusta pentueesta.

MITÄ ON SELVITETTY :

Vuonna 2013 keväällä kävivät V-P.Hirvioja ja T. Kankkonen neuvottelemassa Kennelliitossa K.Mäen kanssa lonkkaindeksissä esiintyvistä ongelmista. Neuvotteluissa sivuttiin mm. edellä käsiteltyä aikaa, kuinka pitkään koirat huomioidaan indeksilaskennassa. Mäki on lähettänyt koeajon 2013 jalostustoimikunnalle tiedoksi ja kannanottoa varten, jonka tarkoituksena oli seurata miten vanhojen kuvaustulosten poistaminen indeksilaskennasta vaikuttaa indeksiin. Koeajon perusteella tämä aiheuttaisi sen, että indeksit tulisivat ”laskemaan” muutamia pykälää. Tieto on aika hankala, kun tiedämme miten lähellä 100 koiriemme indeksit tällä hetkellä pyörivät. Asia on kuitenkin erittäin ajankohtainen, vuosissa vaikeampi määrittää, mutta kolmas polvi pitäisi saada mukaan.

Liiton kasvattajatoimikunnan edustajat K.Baggström, K.Lindgren kävivät **24.11.2015** neuvottelussa Kennelliitossa. Kennelliittoa edustivat jalostustieteellisen toimikunnan jäsenet Sainio, Lappalainen ja Mäki. **Aiheena:** indeksit /niiden laskentatapa ja, LTV-selkälausunto

Halusimme kennelliiton kannan, ja neuvoa mitä voisimme rotujärjestönä tehdä lonkkaindeksien suhteen. Saimme erittäin hyvän palaverin ja neuvotteluyhteyden Kennelliiton edustajien kanssa. Liiton jalostustieteellisen toimikunnan edustajat ymmärsivät kasvattajien ongelman ja myönsivät, että se on todellinen.

Sainiolla oli esittää esimerkkirotu punaiset Irlannin-setterit, joilla oli sama ongelma indeksien kanssa kuin meillä, ja he olivat ottaneet käyttöön myös fenotyyppin indeksien rinnalle.

Katariina Mäki totesi, että ulkomaisille koirille/tuonneille, joille ei ole kertynyt sukulaisista tietoa ei indeksi ole oikeudenmukainen. Joissain tapauksissa ulkomaisten koirien jälkeläisten indeksit asettuvat vasta kolmannessa polvessa sille tasolle kun ne oikeasti ovat.

Kennelliiton edustajien ehdotus oli ottaa käyttöön indeksin lisäksi koiran oman fenotyyppin lonkkalausunto jalostukseen käytön ehdoksi.

LTV-selkälausunnon osalta saimme sovittua, että ulkomaalaisilta koirilta ei vaadita lausuntoa, josta kennelliitto tekikin jo rekisteröintiohjeeseensa muutoksen, koskien ulkomailla tai tuontispermalla tapahtuvia astutuksia, mutta rajoitti sittemmin päätöksissään Suomeen siitoslainaan tulevien yksilöiden jalostukseen käyttöä.

Kysyimme voiko Pevisaa muuttaa kesken kauden, ja heidän mielestään se on mahdollista, vuosikokouksen päätöksellä.

9.3.2016 kävimme neuvottelussa kennelliitossa V-P Hirvioja, K.Baggström, K.Lindgren, Kennelliiton edustajat olivat P.Rantasalo, K.Mäki, K.Sainio, koskien meidän Pevisan mahdollista muutosta.

Kävimme läpi Mäen tekemiä tilastoja, joista näimme lonkkatilanteen hieman parantuneen, mutta ei mitenkään merkittävästi. Tässä todettiin, että indeksit lasketaan tällä hetkellä kaikista kuvatuista ja ajanmukaisempi tieto olisi laskea se esim. 10-15 vuotta taaksepäin.

Kennelliiton edustajat totesivat myös, että myös saksanpaimenkoiralla on muita terveydellisiä ongelmia kuin lonkat, jotka tulee ottaa huomioon.

Samalla kävimme läpi vertailua muiden maiden indeksi-laskennassa käytettäviä kertoimia ja voimme todeta, että meillä Suomessa se on ehdottomasti rankin.

	Suomi	Ruotsi	Norja	Tanska
A	1	1	1	1
B	2	2	1,5	2
C	3	2,5	2	3
D	4	3	3	4
E	5,5	3,7	4	5

K.Mäki lupasikin ottaa asian puheeksi seuraavassa Pohjoismaisen kennelunionin indeksityöryhmässä.

Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan edustajien ehdotus oli edelleen sama : **pevisaan jalostukseen käytön ehtona indeksien rinnalle fenotyyppiin perustuva lonkkalausunnon hyväksyminen .**

9.3.2016 neuvottelussa esiin nostettiin myös, luonneosion liittäminen Pevisaan. Nykyiseen Pevisaan oli tarkoitus luonneosio vaatimuksena liittää, mutta se tuli tyrmättyä Kennelliiton taholta. Rotujärjestön huoli luonneominaisuuksien säilymisestä sai ymmärrystä Kennelliiton edustajilta. Kennelliiton edustajat ilmoittivatkin, että myös Saksanpaimenkoiraliiton arviointi ja jalostustarkastus on mahdollisuus saada mukaan Pevisan ehtoihin. Tarkoituksena onkin käynnistää neuvottelut Kennelliiton koe- ja kilpailutoimikunnan kanssa siitä, millä tavalla luonneosio liitetään Pevisaan. **Tavoitteena, että seuraavassa Pevisassa on ehtona koetulos, jalostustarkastus tai joku muu luonteen mittaamisen arviointi.**

Pieni yhteenveto tällä hetkellä Pevisaan liittyvien perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaan liittyvistä käytännössä huomioitavista määräyksistä :

Lonkkaindeksissä ulkomaiselta koiralta tai tuontikoiralta, jolla ei vielä ole Kennelliiton lonkkaindeksiä,

huomioidaan sen mahdollinen ulkomainen indeksi jalostukseen käytön ehtona. Saksassa laskettu indeksi huomioidaan arvona $100 + (100 - X)$, missä X on saksalainen indeksi.

Kyynärniveldysplasian siitokseen käytön ehdossa raja-arvo on aste 1, **johon ei esitetä muutosta.**

LTV-selkälausunto on siitokseen käytettävien koirien pentueiden rekisteröinnin ehto. Siitokseen käytölle ei ole määritetty raja-arvoa. **Ei esitetä muutosta.**

Ulkomaiselta jalostukseen käytettävältä koiralta, jos astutus tapahtuu ulkomailla tai siemennystuontispermalla ei vaadita rekisteröinnin ehtona LTV-selkälausuntoa. Asia on käsitelty ja hyväksytty Kennelliiton jalostustieteellisessä toimikunnassa. (JTT 11/2015)

Suomeen siitoslainaan tuotu ja ulkomaiselta koiralta ei vaadita kennelliiton rekisteriohjeen mukaan rekisteröinnin ehtona LTV-selkälausuntoa kahdelta ensimmäiseltä pentueelta. Seuraavien pentueiden rekisteröintiin vaaditaan poikkeuslupa. **Tähän jalostustoimikunta on neuvottelemassa 10 pentueen rajaa.**

Seuranta: Jalostustoimikunta tulee seuraamaan miten Pevisa muutos tulee vaikuttamaan lonkkatilastoihin, ja jos ilmenee yhdistelmissä ”ylilyöntejä” reagoidaan asiaan => Pevisa muutos/rajoitus.

Saksanpaimenkoiraliitto ry

Jalostustoimikunta

Kirsi Lindgren